

REPORTATGE VERD

En el procés antigranís el iodur es transforma, d'una banda, en deposicions de pluja àcida i, de l'altra, acumula pols de plata com a metall pesant residual al sòl.

va qualsevol posició científica que pogués qüestionar els valors establerts, es creava l'any 1974 l'Agrupación Antigranizo després d'una forta pedregada que va deixar moltes pèrdues materials. Inicialment, aquesta entitat estava finançada a tres bandes per la Diputació, la Cambra Agrària de Lleida i el Servicio de Defensa contra las Plagas del Ministeri d'Agricultura, que també hi aportava l'assessorament tècnic. La seva vinculació inicial amb el règim franquista era prou clara, ja que el principal impulsor i president va ser Pau Barri, de l'Hermandad Sindical de Labradores y Ganaderos de Lérida (sindicat agrari únic), segons l'informe del Col·lectiu Anti-Iodur i les dades del llibre commemoratiu editat per l'ADV, amb motiu del seu 25è aniversari (1976-2001).

En aquesta època, segons afirma l'informe, s'inicien les instal·lacions dels primers cremadors de iodur de plata a Catalunya. Passada l'anomenada «transició» política, l'Agrupación Antigranizo entra en una greu crisi econòmica que s'accentua l'any 1981 i que es resol finalment amb la signatura d'un compromís entre la Conselleria d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, la Diputació de Lleida, el sindicat Unió de Pagesos i la Unió de Sindicats Agraris de Catalunya. Tot seguit, aquesta agrupació s'acull al decret de la Generalitat de Catalunya de 1983 que preveu la creació d'Agrupacions de Defensa Vegetal, dedicades a la lluita contra les plagues i els agents naturals que perjudiquen les collites. Tampoc en aquesta ocasió no es realitza un estudi ambiental per analitzar els riscos del iodur de plata. Ans al contrari, aquest mètode gestionat ja per l'ADV, rep un nou impuls amb el pronunciament de la Generalitat de l'any 1984, en què declara la lluita contra la pedra com a estratègia obligatòria per a 77 municipis de Lleida, per on entren i descarreguen les tempestes més fortes i on es concentra un gruix important de conreus de fruita, amb 250.000 hectàrees conreades. Però, a més, la Generalitat ho considera una qüestió d'interès de tota la pagesia i els imposa l'obligació de sufragar-ne les despeses amb l'esmentada taxa, que paguen a l'ADV, a través del rebut de contribució rústica.

El Col·lectiu Anti-Iodur està divulgant la història de la lluita antigranís i de l'ADV des de l'anomenada Declaració de Camarasa, document que va suposar la se-

va consolidació i que va donar lloc a la campanya «Deixeu els Núvols en Pau», per debilitar l'ADV de Ponent i aconseguir la moratòria per la pressió col·lectiva, mentre no hi hagi un estudi ambiental. Creuen que una de les dificultats d'aconseguir aquest estudi és que s'està emprant més quantitat de iodur del permès a través de la «sembra» per part d'avionetes sense permís, que sospiten que podrien noliejar algunes entitats d'assegurances agràries per interessos propis.

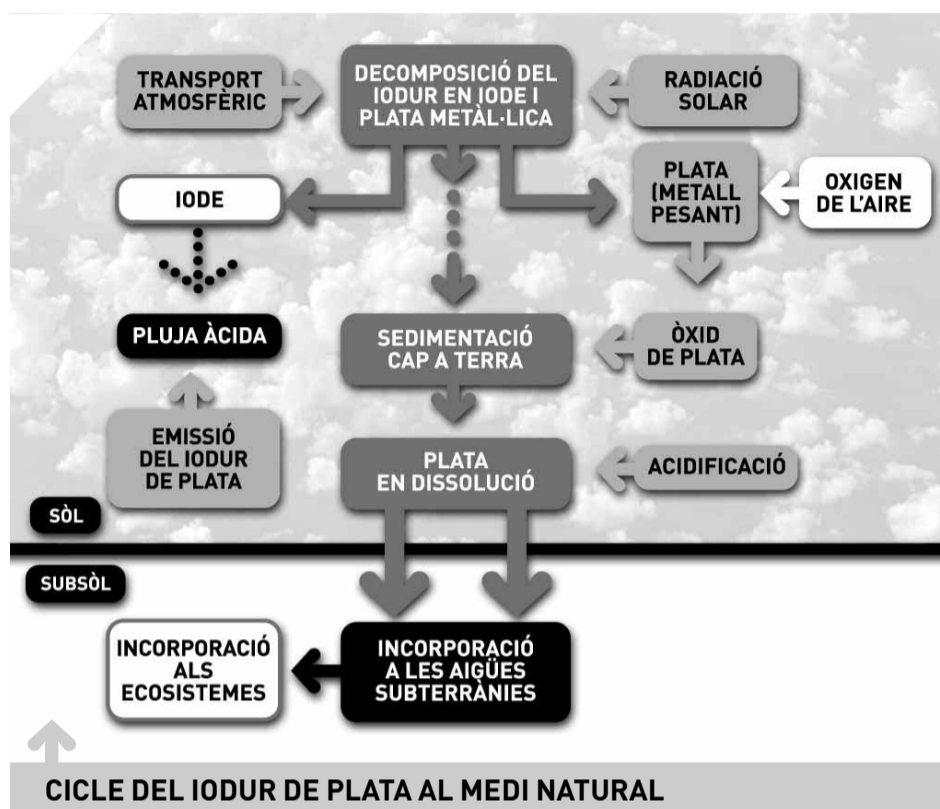
SOSPITES I CERTESES, FINS I TOT A EUROPA

Les sospites, tanmateix, també són certes: a Alcoi, per exemple, el Bloc Nacionalista Valencià va fer aprovar una moció al plenari municipal (25 de maig de 2001) contra «el tractament aeri de les tempestes» en què esmentava la Colorado International Corporation, que actua a l'Estat espanyol associada amb l'empresa gallega Zeltia Agraria. Cal esmentar, de més, les preguntes escrites adreçades pels parlamentaris María Somosa Martínez i Carles-Alfred Gasòliba el desembre

Els inicis de la febre contra el granís es remunten a la nit negra del franquisme, amb Pau Barri al capdavant

de l'any 2000 a la Comissió de Medi Ambient de la Unió Europea (segons consta al Diari Oficial de les Comunitats Europees del 3-7-2001), en què amb arguments similars blasraven el fet que el Ministeri d'Agricultura espanyol continués subvencionant la fumigació amb iodur de plata, «una substància que els col·lectius d'agricultors, entre altres, consideren altament nociva tant per al medi ambient com per a les collites».

Segons els diputats, «la mesura del Govern espanyol sha portat a terme amb el beneplàcit de les asseguradores, que prefereixen que s'usi aquest metall pesat per no haver d'indemnitzar possibles

danys produïts per la calamarsa. La fumigació amb iodur de plata per evitar tempestes de calamarsa (a través de la seva disseminació amb avionetes o amb llançament de coets a l'atmosfera) no sols està demostrat que té greus conseqüències per al medi ambient, sinó que pot produir una minva de les precipitacions com a conseqüència de la cristallització de l'aigua condensada en els núvols (dades del Servei de Protecció de la Naturalesa, Seprona). En la resposta, datada l'1 de març de 2001, la comissària Wallström hi afirmava que «la Comissió podria decidir en un futur sol·licitar informació sobre aquesta substància per a la seva avaluació en el marc del Reglament CEE 793/93 o d'altres instruments legals comunitaris i en vista de l'adopció eventual de mesures de gestió de riscos. Entre les mesures podria figurar una limitació de la seva comercialització i ocupació».

Els membres del Col·lectiu Anti-Iodur asseguren que podrien demostrar l'ús d'avionetes si es portés a terme el Pla de Biomonitorització del Motnsec de Rúbies, on creuen que se sembla iodur amb aquest mètode. Aquest Pla proposa l'anàlisi d'un líquen del gènere *Parmelia*, habitual a la zona, que acumula amb facilitat els metalls pesants com la plata i que demostraria la pràctica de les avionetes, ja que al Montsec no hi ha cap cremador cetònic.

Víctor Gimeno té el pla sobre la taula del seu despatx des que era diputat i va donar suport als pagesos i al Col·lectiu. Gimeno admet que els pocs mesos que porta al nou càrrec els problemes ambientals a solucionar són molts i aquest n'és un, però revela que en el projecte que està preparant sobre l'estudi d'impacte ambiental del iodur –a requeriment del conseller de Medi Ambient–, també es farà una altra investigació per esbrinar si s'estan emprant avionetes a més dels cremadors cetònics. Gimeno

cria l'atenció sobre els càlculs que ja van portar a terme fa uns anys, quan era diputat, que mostraven que el cost per hectàrea conreada del lloguer de les avionetes més el iodur era molt inferior (la raó d'1 a 10) a les indemnitzacions que haurien de pagar les asseguradores agràries i recorda, també, una pregunta que va formular el seu Grup parlamentari (IC) al llavors conseller del DARP, Xavier Marimon, el qual va negar l'existència d'avionetes. «I si truques a Agrosseguro o a qualsevol altra companyia t'ho negaran, és clar», adverteix. Però diu que ara ja no és una lluita de quatre pagesos i que amb la força de tots plegats es podran portar a terme les investigacions i «un cop avaluats els resultats es prendrà una decisió sobre aquest sistema antigranís». Temps al temps ✿

